

16. Van Der Aalst, W., Reijers, H., & Mărușter, L. (2024). Process mining beyond workflows. *Computers in Industry*.
17. Yurtay, Y., & Celik, U. (2025). Improvement of Assemble-to-Order Model Processes With Process Mining: Dynamic Analysis and Hybrid Approaches. *IEEE Access*.

Гузенко О.П.,
кандидат економічних наук, доцент,
Донецький державний університет внутрішніх справ

ЦИФРОВА ТРАНСФОРМАЦІЯ ЕКОНОМІКИ: ПОНЯТТЯ, ОСУЧАСНЕННЯ, ПЕРСПЕКТИВИ

Сучасність доводить доцільність та необхідність активізації процесів цифрової трансформації економіки. До цього гостро стоїть питання підтримки конкурентних позицій як на внутрішньому, так і на міжнародному ринку. Підтримку конкурентних позицій можливо за умови розвитку передових технологій, котрі вважаються базою формування інноваційного потенціалу країни та інструментом розвитку її економічних циклів. Водночас слід врахувати сучасні негативні чинники, котрі впливають на протікання економічних процесів в Україні, уповільнюють розвиток соціально – економічного сектору в умовах воєнних викликів. Одним із напрямків вирішення проблем країни, яка воює виступають процеси цифрової трансформації (далі – ЦТ) економічного сектору. Беззаперечним є той факт, що передумовою ЦТ економіки виступають такі сегменти як забезпечення технологічного базису для формування сервісної платформи, з метою адаптації інструментів цифровізації, а також фахівців, які здатні проводити процеси ЦТ в середині обраної економічної системи. Проте досягти результативності процесів ЦТ економіки України, в складних умовах розвитку економіки, можливо на базі повного розуміння сутнісного змісту всіх

сегментів, які у сукупності формують та адаптують зазначений процес. З цього витікає сучасність та актуальність обраного напрямку вивчення.

Доречно зауважити, що правові та методологічні проблеми ЦТ економіки України не є новими колі наукових розробок, проте не втрачають своєї актуальності. Підкріпленням зазначеного виступають наукові розвідки вітчизняних вчених, доволі часто предметом обговорення на різних дискусійних наукових платформах виступають процеси ЦТ економіки України. Результати наукових розвідок з даного питання оприлюднюються вченими на наукових конференціях різного рівня. До складу вітчизняних науковців, які присвятили монографічні дослідження даній проблематиці варто включити таких як О.С.Вишневський [1], О.Ф. Новікова, Ю.С. Залознова, О.І. Амоша, О.О. Хандій [2], Я.В. Остафійчук, Н.А. Азьмук, О.О. Зеленко, О.В. Панькова, Я.Є. Красуліна [3], В.П. Вишневський, О.М. Гаркушенко, М.Ю. Заніздра, С.І. Князев [4] та інші. Проте, враховуючи надзвичайний стан розвитку економіки України та необхідність активізації процесів ЦТ доцільно переосмислити та осучаснити його розуміння як понятійної категорії.

Процеси ЦТ економіки торкаються всі стратегічні напрямки розвитку країни. Розуміння ЦТ економіки як понятійної категорії сприяє більш предметному прийняттю управлінських економічних рішень та впровадженню інструментів цифровізації. Проведені дослідження вітчизняними та зарубіжними вченими сприяли встановленню декількох підходів до тлумачення ЦТ економіки як понятійної категорії, а саме [5, с.74] «...застосування нових технологій для забезпечення конкурентоспроможності державного сектору та покращення надання послуг як онлайн, так і офлайн; глибокі та руйнівні зміни, що виникають внаслідок застосування проривних технологій і змінюють способи створення та отримання вартості; процес фундаментальних змін через інноваційне використання цифрових технологій для радикального покращення функціонування та переосмислення ціннісної пропозиції організації».

Як зазначають М.О. Кравченко та В.О.Салабай [6, с.152] ЦТ економіки представляє собою «...системну відповідь на виклики цифрового середовища, яка дозволяє компаніям створювати нові ціннісні пропозиції та підвищувати конкурентоспроможність». Є.В. Коломоєць [5, с.74] вважає, що ЦТ економіки «...це стратегічний процес фундаментальних змін у бізнесі, що передбачає комплексне використання цифрових технологій та інновацій для підвищення ефективності, гнучкості та конкурентоспроможності, водночас переосмислюючи ціннісну пропозицію, корпоративну культуру та методи управління ». До цього О.Ю. Гусєва [7, с.99] звертає увагу на те, що ЦТ економіки «...це унікальний інструмент цифрової революції, за своєчасного використання якого вітчизняні компанії зможуть відтворити втрачене лідерство в новій цифровій економіці».

Враховуючи складні умови розвитку економіки України, ми вважаємо, що процес ЦТ економіки України доцільно трактувати як сукупність способів і прийомів здатних забезпечити впровадження інноваційних цифрових технологій, які здатні на базі принципів законності, прозорості, ефективності, доступності та достовірності проводити адаптацію намічених стратегічних напрямів сталого економічного розвитку в надзвичайних умовах та забезпечити досягнення на цій основі конкурентоспроможності , дієвості та ефективності макроекономічних та мікроекономічних циклів. Перевагами авторського бачення сутнісного змісту ЦТ економіки України виступають: окреслення сфери впровадження способів і прийомів здатних забезпечити впровадження інноваційних цифрових технологій; визначення принципів процесу ЦТ економіки України; встановлення напрямку адаптацію намічених стратегічних напрямів сталого економічного розвитку в надзвичайних умовах, а також розкриття намічених очікувань на базі дієвості процесів ЦТ економіки України в майбутньому.

У контексті стратегічного розвитку процесу ЦТ економіки України, на наш погляд, необхідно залучити комплексний стратегічний підхід в системі адаптації намічених заходів цифровізації, який деталізовано розкриває тактичні дії

безпосередніх виконавців з чітко визначеними термінами. Разом з тим, необхідно застосувати інструменти моніторингу, які нададуть можливість викрити недоліки та забезпечать своєчасне їх усунення.

Таким чином, ЦТ економіки України, в складних умовах розвитку, потребує переосмислення та осучаснення, з позиції сутнісного змісту як понятійної категорії. Надане авторське бачення її тлумачення обґрунтовано наявними перевагами. У контексті стратегічного розвитку увагу акцентовано на доцільності використання стратегічного підходу з урахуванням як тактичних етапів, так і моніторингової компоненти.

Список використаних джерел

1. Вишневський, О. С. (2021). *Цифрова платформізація процесу стратегування розвитку національної економіки*. НАН України, ІЕП.
2. Новікова, О. Ф., Залознова, Ю. С., Амоша, О. І., Хандій, О. О. (2022). *Трансформація соціально-трудової сфери в умовах цифровізації економіки* (О. Ф. Новікова, За наук. ред.). НАН України, ІЕП.
3. Остафійчук, Я. В., Азьмук, Н. А., Зеленко, О. О., Панькова, О. В., Красуліна, Я. Є. та ін. (2024). *Формування стійкого соціально-трудового розвитку в умовах воєнного стану та цифрових трансформацій*. НАН України, ІЕП.
4. Вишневський, В. П., Гаркушенко, О. М., Заніздра, М. Ю., Князєв, С. І. та ін. (2021). *Цифровізація економіки: як підвищити конкурентоспроможність країни* (В. П. Вишневський та С. І. Князєв, За ред.). НАН України, ІЕП.
5. Коломоець, Є. В. (2024). Цифрова трансформація бізнесу як основа підвищення його конкурентоспроможності. *Сталий розвиток економіки*, *(4)*51, 72–80.
6. Кравченко, М. О., Салабай, В. О. (2023). Роль цифрових трансформацій бізнес-процесів підприємств. *Економічний вісник НТУУ «Київський політехнічний інститут»*, 26, 148–153.
7. Гусєва, О. Ю. (2018). Напрями реалізації концепції цифрової економіки України. *Економіка. Менеджмент. Бізнес*, *(2)*24, 97–102.